

Î N C H E I E R E

05 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ioana Bobeica, prin intermediul avocatului Victor Pavlov,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Finance Leasing Company” către Ioana Bobeica, Valentina Ursul, intervenient accesoriu Serghei Feraru cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de avocatul Pavlov Victor în interesele Ioanei Bobeica către SRL „Finance Leasing Company”, Valentina Ursul, Serghei Feraru privind declararea nulității absolute a contractului de leasing financiar și a contractului de fidejusiune, recunoașterea locatorului și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de avocatul Pavlov Victor în interesele Ioanei Bobeica, fiind menținută hotărârea din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a ț ă:

La 31 mai 2016, SRL „Finance Leasing Company” a depus cerere de chemare în judecată către Ioana Bobeica, Valentina Ursul cu privire la încasarea datoriei în sumă de 71 420,31 euro și 202 000 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 07 iulie 2014, între „Finance Leasing Company” SRL, în calitate de locator, și Ioana Bobeica, în calitate de locatar, a fost încheiat contractul de leasing financiar nr. FL-0470 a automobilului XXX, anul fabricației 2014, n/î XXXX.

În aceeași zi, „Finance Leasing Company” SRL, în calitate de creditor, Ioana Bobeica, în calitate de debitor, și Valentina Ursul, în calitate de fidejutor, au încheiat contractul de fidejusiune nr. FL-0470G, prin care conform pct. 2.1 Valentina Ursul s-a obligat să răspundă solidar cu debitorul față de creditor pentru executarea integrală a obligațiilor debitorului conform contractului de leasing financiar nr. FL- 0470 din 07 iulie 2014, în cazul în care debitorul Ioana Bobeica nu va executa sau va executa în modul necorespunzător obligațiile garantate.

Deoarece Ioana Bobeica a încălcat graficul de achitare a plăților, „Finance Leasing Company”, la 10 iunie 2015, a expediat notificarea prealabilă de reziliere a contractului și a solicitat achitarea datoriei în termen de 5 zile din momentul primirii notificării.

La 13 noiembrie 2015, a fost expediată și notificarea privind încălcarea condițiilor contractului de leasing financiar, prin care „Finance Leasing Company” SRL a solicitat prezentarea la data de 23.11.2015, a automobilului XXXX pentru verificarea stării acestuia și a preîntâmpinat-o pe Bobeica Ioana că, în cazul neprezentării automobilului, creditorul va exercita dreptul său la reziliere a contractului de leasing nr. FL- 0479 și va solicita achitarea imediată a datoriei. Din motivul că locatarul nu a întreprins careva măsuri pentru stingerea obligațiilor sale, „Finance Leasing Company” SRL a reziliat unilateral contractul nr. FL-0470 din 07 iulie 2014.

Conform condițiilor contractului, datoria locatarului față de locator la momentul rezilierii include: valoarea restantă a bunului, plățile întârziate de răscumpărare a bunului, dobânzile de întâziere pentru plățile de leasing, dobânzile de leasing pentru plățile întârziate, penalitatea pentru rezilierea înainte de termen, sumele plăților de asigurare achitate de locator și nerestituite de locatar, suma sancțiunilor de penalizare, suma cheltuielilor aferente restituirii și transportării bunului, precum și compensarea diferenței între suma datoriei locatarului la momentul rezilierii contractului și valoarea de piață a bunului restituit.

Astfel, la situația din 30 martie 2016, datoria locatarului se compunea din datoria curentă de 9 387,76 euro, valoarea restantă (reziduală) a automobilului de 62 032,55 euro și 202 000 lei amenda conform pct. 10.4 al contractului de leasing financiar nr. FL-0470 din 07 iulie 2014.

La 23 martie 2016 „Finance Leasing Company” SRL a expediat către Ioana Bobeica și Valentina Ursul pretenția, prin care a solicitat achitarea datoriei până la data de 28 martie 2016.

Potrivit prevederilor art. 572 alin. (2), art. 602 din Codul civil, art. 12 alin. (1), lit. c) al Legii cu privire la leasing, dar și conform pct. 4.1.2 al contractului de fidejusiune nr. FL-0470G, fidejuserul este obligat să achite creditorului sumele neachitate de debitor pe parcursul a 3 zile lucrătoare din momentul notificării.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamanta „Finance Leasing Company” SRL a depus o cerere de majorare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea datoriei care reiese din contractul de leasing, și anume a sumei de 62 032,55 de euro – valoarea reziduală a automobilului și 9387,76 de euro – datoria locatorului față de compania de leasing, iar potrivit pct.4.2 al contractului, datoria totală se estimează la 71 420,31 de euro.

Potrivit reclamantei, începând cu 31 mai 2016 și până la data depunerii cererii de majorare a pretențiilor din 17 martie 2017, au mai trecut 290 de zile, iar potrivit pct.2 al contractului de leasing, locatarul este obligat sa achite locatorului, conform graficului stabilit o dobândă de leasing ce constituie pentru 290 de zile suma de 5 262,64 de euro (iar în total 5262,64+9387,76 rata de leasing expirată va constitui 14650,40 de euro), astfel, în total, de la pârâtă urmează să fie încasată suplimentar datoria ce reiese din contractul de leasing: 71420,31 + 5 262,64 de euro = 76 682,95 de euro.

Prin încheierea din 05 octombrie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Serghei Feraru.

Ulterior, avocatul Victor Pavlov, în interesele Ioanei Bobeica, a depus cerere reconvențională către SRL „Finance Leasing Company”, Serghei Feraru și Valentina Ursul, prin care a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat, declararea nulității absolute a contractului de leasing financiar nr. FL-0470 din 07 iulie 2014; declararea nulității contractului de fidejusiune nr. FL-0470G din 07 iulie 2014; compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 01 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de scutire parțială de la restul plății taxei de stat la depunerea cererii reconvenționale; s-a primit spre examinare cererea reconvențională depusă de Ioana Bobeica, și a fost obligată Ioana Bobeica să achite taxa de stat în mărime de 2000 lei până la etapa susținerilor verbale, fiindu-i explicat că în caz contrar, cererea reconvențională va fi scoasă de pe rol.

În motivarea cererii reconvenționale s-a indicat că, între Ioana Bobeica, în calitate de locatar și „Finance Leasing Company” SRL, în calitate de locator, a fost semnat un contract de leasing financiar cu nr. FL-0470 din 07 iulie 2014, obiect al căruia a constituit automobilul de model XXX, cu n/î XXX. În aceeași zi, a fost semnat contractual de fidejusiune nr. FL- 0470G între „Finance Leasing Company” SRL, în calitate de creditor, Ioana Bobeica, în calitate de debitor, și Valentina Ursul, în calitate de fidejutor.

Potrivit Ioanei Bobeica, în realitate între părți au fost stabilite alt tip de relații, iar contractul de leasing financiar nr. FL-0470 din 07 iulie 2014, este un act simulat, cu intenția de a ascunde relațiile de fapt, motiv din care urmează a fi declarat nul de către instanța de judecată. Astfel, cauza actului juridic supus anulării este falsă, așa cum Ioana Bobeica nu a avut scopul și intenția de a procura pentru sine automobilul de model XXXX, cu nr. de înmatriculare XXXX. Prin urmare, cauza este elementul constitutiv al actului juridic fără de care nu poate exista, iar falsitatea cauzei este sancționată cu nulitatea absolută.

În așa mod, în esența sa, actul juridic simulat implică existența de fapt a două acte, dintre care unul este aparent și nu este menit să producă nici un efect, iar altul este secret, care diferă de cel aparent privitor la natura, părțile sau conținutul operației juridice. Caracteristic pentru simulație este faptul că ea presupune existența concomitentă, între aceleași părți, a cel puțin două contracte: unul public, aparent, denumit și contract simulat, prin care se creează o anumită aparență juridică ce nu corespunde realității; un altul secret, denumit contra înscris, care corespunde voinței reale a părților și prin care acestea anihilează, în tot sau în parte, aparența juridică creată de actul public, dar simulat.

Cu referire la cele expuse, reclamanta Ioana Bobeica a invocat că, Valentina Ursul împreună cu Serghei Feraru, care este și concubinul ei, având o datorie față de Ioana Bobeica, invocând faptul că se cunosc cu factori de decizie din cadrul companiei de leasing „Finance Leasing Company” SRL, și anume cu directorul Dmitri Colev, au convins-o pe ultima să semneze un contract de leasing cu compania nominalizată, motivând faptul că ei deja au primit mai multe automobile în leasing și este necesară o persoană care dispune de credibilitate.

Astfel, de fapt beneficiari ai automobilului urmau a fi Valentina Ursul și Serghei Feraru. Mai mult ca atât, a indicat că, automobilul a fost transmis cu

acordul companiei de leasing lui Serghei Feraru, iar potrivit ordinelor de încasare plățile de leasing erau achitate de către Valentina Ursul, iar la insistența companiei de leasing, a fost încheiat și contractul de fidejusiune nr. FL-0470G cu Valentina Ursul.

În opinia Ioanei Bobeica, este cert faptul că în realitate beneficiari, adică locatari ai contractului de leasing, sunt Valentina Ursul și Serghei Feraru. Mai mult, Valentina Ursul a recunoscut în cadrul ședinței de judecată faptul că automobilul a fost procurat pentru ea personal și anume ea cu Serghei Feraru se foloseau de acest automobil, adică anume ea este locatorul contractului de leasing.

Suplimentar, Ioana Bobeica a menționat că, în luna decembrie 2014, Dmitri Colev, cunoscând cu certitudine cine este locatar de fapt în cadrul contractului de leasing nr. FL-0470 din 07 iulie 2014, a depus o plângere în Procuratura Centru, mun. Chișinău, prin care a solicitat atragerea la răspundere penală a lui Serghei Feraru, care prin înșelăciune a încheiat contracte de leasing cu privire la procurarea în rate a mai multor automobile, printre care și a automobilului de model XXX, n/î XXX. Plângerea acestuia a fost admisă și, drept urmare, a fost pornită cauza penală nr. XXXX. Reclamanta a indicat că în această cauză penală, Valentina Ursul are calitate de învinuit, alături de Serghei Feraru.

Potrivit reclamantei Ioana Bobeica, în cazul contactului de leasing este o simulație subiectivă, adică locatari, în fapt, sunt Serghei Feraru și Valentina Ursul, iar în cazul contractului de fidejusiune, o simulare obiectivă, or în realitate anume acesta și este contractul de leasing asupra automobilului indicat.

Ulterior, Ioana Bobeica a depus o cerere de concretizare a acțiunii, prin care a solicitat a declara nul contractul de leasing financiar nr. FL-0470 din 07 iulie 2014; a declara nul contractul de fidejusiune nr. FL-0470G din 07 iulie 2014; a recunoaște drept locator al contractului de leasing pe Valentina Ursul și a încasa cheltuielile de judecată din contul pârâților.

Prin hotărârea din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Finance Leasing Company” și s-a încasat în mod solidar din contul Ioanei Bobeica și a Valentinei Ursul în beneficiul SRL „Finance Leasing Company” datoria în sumă de 76689,95 euro, suma de 50000 lei cu titlu de taxă de stat la depunerea acțiunii și suma de 9000 lei cu titlu de taxă de stat. S-a respins ca neîntemeiată cererea reconvențională depusă de Ioana Bobeica. S-a încasat de la Ioana Bobeica în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 2000 lei.

La 26 iulie 2017, SRL „Finance Leasing Company” a depus o cerere de emitere a unei hotărâri suplimentare, prin care a solicitat pronunțarea unei hotărâri suplimentare de încasare de la Ioana Bobeica și Valentina Ursul în beneficiul SRL „Finance Leasing Company” a sumei de 202 000 lei cu titlu de amendă pentru nerestituirea automobilului.

Prin hotărârea suplimentară din 24 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis cererea depusă de SRL „Finance Leasing Company” cu privire la emiterea unei hotărâri suplimentare, s-a încasat în mod solidar din contul Ioanei Bobeica și a Valentinei Ursul în beneficiul SRL „Finance Leasing Company” suma de 202 000 lei cu titlu de amendă contractuală.

Prin decizia din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de avocatul Pavlov Victor în interesele Ioanei Bobeica, fiind menținută hotărârea din 18 iulie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, prima instanță întemeiat a admis acțiunea înaintată de SRL „Finance Leasing Company”, așa cum prin probatoriul administrat la dosar se confirmă cu certitudine că Ioana Bobeica nu și-a onorat obligațiunea contractuală asumată prin semnarea la 07 iulie 2014 a contractului de leasing financiar nr. FL-0470 între SRL „Finance Leasing Company”, în calitate de locator, și Ioana Bobeica, în calitate de locatar, și nu a întreprins careva măsuri pentru stingerea obligațiilor sale ce rezultă din contractul menționat, motiv pentru care SRL „Finance Leasing Company” a reziliat unilateral contractul de leasing financiar nr. FL-0470 din 07 iulie 2014.

Cu referire la pretențiile din acțiunea reconvențională, instanța de apel a reținut că, simulația este operația juridică în care caracterizantă este încheierea de către părți a două contracte: unul aparent, prin care se creează o situație neconformă cu realitatea și altul secret, prin care se modifică sau se desființează efectele aparente ale contractului public și se creează raportul juridic real dintre părți. Contractul ascuns este singurul care reprezintă voința reală a părților. El se numește contraînscris, iar existența simulației presupune doar încheierea în secret a contraînscrisului și caracterul contemporan al actului secret cu cel public, nu și condiția ca actul secret să fie întocmit într-o anumită formă. De remarcat faptul că anterioritatea sau simultaneitatea actului secret privește operația juridică și nu înscrisul în care este consemnată înțelegerea părților. Există simulație, chiar dacă înscrisul în care s-a consemnat actul secret, care a precedat sau a fost simultan actului aparent, este redactat ulterior încheierii actului aparent, așa cum este cazul în speță. Esențial este ca înțelegerea părților, în sens de negotium, să fi fost anterioară sau concomitentă actului aparent, iar contractul secret, încheiat anterior, să fie în vigoare în momentul încheierii actului public. În speță, toate aceste condiții, care ar confirma simularea, lipsesc cu desăvârșire.

Astfel, din perspectiva celor relatate supra, se constată că prima instanță întemeiat a respins acțiunea reconvențională formulată de Ioana Bobeica, or, pe parcursul judecării cauzei, Ioana Bobeica nu a prezentat instanței careva probe pertinente și concludente ce ar atrage în cele din urmă nulitatea contractului de leasing nr. FL-0470 din 07 iulie 2014 și a contractului de fidejusiune FL-0470G din 07 iulie 2014.

La 23 iulie 2018, Ioana Bobeica, prin intermediul avocatului Victor Pavlov, a contestat cu recurs decizia din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii de bază și admitere a acțiunii reconvenționale.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar a reiterat argumente similare celor din cererea de chemare în judecată reconvențională și cererea de apel.

La 09 octombrie 2018, SRL „Finance Leasing Company” a depus referință la cererea de recurs, solicitând considerarea acesteia ca fiind inadmisibilă.

La 19 noiembrie 2018, Ioana Bobeica, prin intermediul avocatului Victor Pavlov, a depus o cerere de recurs suplimentară.

La 03 decembrie 2018, Ioana Bobeica, prin intermediul avocatului Victor Pavlov, a depus o cerere de recurs suplimentară, invocând argumente similare celor din cererile de recurs anterioare.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ioana Bobeica, prin intermediul avocatului Victor Pavlov, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 10 mai 2018, fiind expediată participanților la proces la 26 iunie 2018 (f.d. 185, vol. II), însă la materialele cauzei nu se regăsesc înscrisuri care să demonstreze momentul recepționării acesteia de către participanții la proces. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 23 iulie 2018, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform

secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Ioana Bobeica, prin intermediul avocatului Victor Pavlov.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ioana Bobeica, prin intermediul avocatului Victor Pavlov.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Oleg Sternioală,

Judecătorii

Iurie Bejenaru,

Svetlana Filincova